

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.Redacció i Administració
General Barceló, 1.—2.na
PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes a n-es qui s'ho guany

Parla En Revenjoli. Escoltau i oireu

Troncades

N'haurem d'etxibar unes quantes an ets anticlericaletxos de s'Animalot pudent, *El Ideal*, s'Obrer Balear, *La Tarde*, s'in-Justicia i demés pifolers que aqueys dies han feta sa verinada contra l'Esglesia o coses de l'Esglesia, moguts i empesos p'es diimonis cucarells, que's devertexen fer animalades an es tarambanes que s'estimen més, es grans carrioles, esser missatges d'En Barrufet que fiys de Deu i hereus del cel. ¡Vaja, idò, si l's-e tocam s'arnés qualche poc! perque hu han mester massa!

I

S'«Animalot pudent»

Seguex fentse mentider a si metex, omplint planes i més planes d'insolencies, guitzeries i infamies contra En Revenjoli, després d'haver declarat, sa derreria d'abril, que no'n parlaria pus d'En Revenjoli ni permetria que negú demunt ell en parlás, en no esser En Pinyol *pinyolíssim*, i encara just en broma. Idò ar té dos estrumbols, un que's firma *Primet* i un altre *Nadal* que no parch de pegar an En Revenjoli, i no ssbem quin des dos deu esser més esquinsat. En *Primet* es aquell que diu que la Sagrada Escriptura ment, que no tots ets homos desxendexen D'Adam i Eva, que no es ver que Josué fes aturar es sol, que l'*Infern*, i el *Purgatori*, i sa Confessió i sa Missa son invencions i embuys des capellans per estafar beneyts. I a un blasfem d'aquesta casta, a una boca d'fern com axó, s'«Animalot» li diu «es nostre valent collaborador». No sabem qui deu esser aqueix gran animal d'En *Primet*; lo que sabem ben cert qui es s'altre animal, En *Nadal*. Ja 'n férem un croquis, quatre piuzzellades, dia 12 d'agost, per que la gent tengués una mica d'idea de qui es aqueix *defensor* (!!!) de sa «Gloria de Deu» i des «partit de Deu» que mos es sortit demunt s'«Animalot». ¿No es ver qu'es molt... pintoresc qu'un homo que s'ha passada la vida donant escàndols contra sa castedat i s'Autoritat posada p'el meteix *Esperit Sant per retgir l'Esglesia de Deu*, tenga pit per sortir demunt un paperot blasfemador, heretje i renegat, com s'«Animalot pudent», a donar llissons de zel de la gloria de Deu, i de puresa d'intenció i de doctrina, i d'abnegació i desprendiment en servici de l'Esglesia? I lo salat, se la contestació que dona an es càrec que li férem perque se'n anava a publicar coses demunt un paperot blasphem, heretje i renegat. Idò diu que se'n va a s'«Animalot pudent» perque no té altre periòdic aont anar. Axò

demostra bé qui es aqueix *Nadal* i lo qu'escriu. I mos convida a que l'anomenem ab so seu nom i llinatje, perque diu que, si le-hi anomenavem, «veuriem» «quin ball i cossis i rebells s'armaria». Si En *Nadal* vol «armar» tot axó, ja pot esser partit en-voler. ¿O no se'n recorda de s'obra que's publicà l'any 1902, *Las Cosas en su Punto*, de 536 planes, aont e-hi havint i dos capitols o sien, docentes quinze planes contant i discutint fetes d'aquex subjecte que's firma *Nadal*, posantlo com un pedás brut, no deixantli part sana, anomenantlo sempre ab so seu nom i llinatje, i firmanthi també s'autor de tal llibre? Si, es nom de s'autor figura a sa portada. Si En *Nadal* vol mouretant de «ball i cossis i rebells» si l'anomenen, ¿com no n'ha moguts en tots aqueys nou anys que fa que sorti aqueix llibre, aont li donaren sa gran planissada? ¿Com es que en tots aqueys anys no s'es atrevit may, que sapiguem, a badar boca per contestar an es càrrecs gravissims qu'aquell llibre li fa? Per lo metex, en lloc de venirse'n a provocar En Revenjoli ab infamies i besties a que l'anomeni ab so seu nom i llinatje, i que comensi ell a desferse d'aquells triunfos que li plantà s'autor de tal llibre! Pero, com posariem qualsevol cosa de missions que no s'hi atansara, tot es fil qu'embuya dissapte passat contra En Revenjoli i Mn. Alcover, no merexém més que's nostre despreu. Ell anuncia que'n dirà de grosses. ¡En-voler, *Nadaletxo!* Aqui vos esperam per tornarvos ses pilotes an es joc, si deys coses que valguen la pena!

II

Seguex sa forsa des socialistes contra sa guerra.

Si, seguexen fent aplecs contra sa guerra del Marroc, que no existex, dient mil horrors de sa guerra, qu'es tan dolenta, qu'es s'injusticia més grossa, qu'ells no'n volen en cap manera. ¡I tot axó hu diuen es qui cabament tenen per bandera sa guerra social, que lo que voldrien porer fer fer flamada a totes ses nacions moventhi sa guerra des qui no té ab so qui té, des pobres ab sos rics, des qui volen blanc ab sos qui volen negre, de germans ab germans, de pares ab fiys, sa guerra d'ets oficis professions i estaments socials! ¡Quantes de provatutes no han fetes es socialistes per moure aqueixa guerra aborronadora, ab tantes de vagues i rebumboris com armes sovint a totes ses Nacions, occasionant mil desgracies, incendis, robos, ferides, morts! ¡Axò son aqueys inimics de sa guerra del Marroc! ¡Quins farsants! ¡quins hipòcrites!

III

Sa gran farsa de socialistes i republicans contrá sa pena de mort.

Si, seguexen aqueys pocs cervells

de socialistetxos i republicanetxos movent avalot contra sa pena de mort, qu'ells apliquen an es seus contraris sempre que poren. Ja sabeu quines ordes té donades En Lerroux an es seus desde 1 de setembre de 1906: ¡Robau, calau foc, matau! Allà a Barcelona es lerrouxistes, fa molts d'anys, que practiquen aquexes ordes, qu'appliquen sa pena de mort an es seus contraris. ¡Quantes de vegades no han envestits, revolver ab má, es regionalistes i es carlistes! Les hi envestiren durant es novembre de 1905 ab motiu des dinar de la Victoria, durant es janer de 1907 ab motiu de s'Aplec de les Arenes; ab armes de foc i desparant a ferir envestiren a Hostafrancs dins es maig de 1907 En Salmerón i En Cambó, per aplicarlos sa pena de mort. Si només malferiren En Cambó, si no los mataren tots dos, no va esser perque no hi possassen tots es medis. Es lerrouxistes per má d'En Posa dia 22 de juriol de 1910 també volgueren aplicar an En Maura sa pena de mort a s'estació de France de Barcelona. Es caporals lerrouxistes allà a Barcelona han feta corre la veu entre's seus, i fins e-hu han publicat demunt es seus paperots, que an es contraris les han de ferir de manera que ja no'ls hajen de dur a cap potecaria, sino an es cementeri, perque des cementeri ja no'n tornen. I no sols axo, sino qu'un lerrouxista tan brox com En J. Moya s'altre dia demunt sa seu in-Justicia aconseyava agafar un fusell; i, en trobar cap persona p'es carrer que's digués carlista, que li desparassen a crema-roba, axo es, que li aplicassen sa pena de mort. I no son sols es lerrouxistes que's demostren tan afectats d'aplicar sa pena de mort a tots es qui los fan gens de nosa. Tots ets altres partits republicans n'están casi tan bruts com es lerrouxistes; i, no sols es republicans espanyols, sino es portuguesos, i es francesos i ets italians. No n'hi ha de partits an el mon tan bruts de sanc com es republicans. Comensá es moviment republicà dins Europa ab sa Revolució francesa. ¡Quants de mils i mils i mils de morts no feren es republicans francesos per plantar sa seu república? Varen negar de sanc la France; i, per fer més via en s'aplicació de sa pena de mort, inventaren sa guillotina per llevar es cap i es coll a dotze o tretze ab una estreta. I ¿que'n direm des milenars de morts que's republicans d'Italia, Portugal i Espanya han causats desde sa primèria des sigle XIX? ¡Es un horror ses penes de mort qu'ells han aplicades sempre qu'han pogut! Tal volta no foren es republicans que dia 1 de febrer de 1908 mataren el Rey de Portugal i's seu fiy major? Es republicans metxos ho han confessat grossos, dient que's poble portuguès va esser qui

princep.—Idò be, aqueys republicans, que no son bons més que per menjar i matar gent, ara demanen que sa llevi sa pena de mort. Ido, grans nonin-guns, ¿per que no la llevau voltros des vostros programes, des vostros procediments de defensa i combat? De manera que voltros voleu matar, i llavo no voleu que vos matin a voltros, que matin ets assassins, escriminals!—De republicans ¡socialistes caps-esllorats! Lo que voltros feys, sols e-hu fan es criminals, es bandejats, ets assassins, tots es merexedors de sa pena de mort! Si, son es qui la se merexen an aqueixa pena, que demanen que la llevin! Per axo hu demanen! Es natural.

IV

¿Ay no?

Mos surt dissapte un poca-cosa demunt *El Ideal* negant que's socialistes i republicans desparassen durant sa setmana tràgica. Idò ¿qui va esser que calà foc a tants de convents de monjes, sabent que ses monjes e-hi eren dedins? ¿qui va esser que ocasionà sa mort i profanà's cadáver des Rector des Poble Nou? ¿qui era que desparava de demunt terrats i de derriba ses persianas i de qualche barricada an es capellans, a s'exèrcit, a totes ses personnes que's revolucionaris tenien per sospitoses? ¿qui va esser que donà tants i tants de retgirs de mort qu'han motivada sa mort de tantes personnes? No fa mesos encara que's periòdics donaren conte de morts d'aquestes. Tot axo i molt més feren es socialistes i republicans de Barcelona i demés poblacions veïnades durant sa setmana tràgica. ¡I sortirmos ara aqueix poca-cosa de *El Ideal* a dir que's socialistes i republicans no «despararen contra ses multituds indefenses», i que «no mereixen» «es calificatius de saanguinaris i criminals». Idò si senyor, voltros durant aquella setmana desparàreu contra tot lo que vos vengue devant, i cometereu es més horribles crims, i escampáreu tota sa sanc que poguerreu. De manera que les vos teniu ben guanyats an es «calificatius de saanguinaris i criminals». *Sanguinaris i criminals*, axo sou, *companys* socialistes i senyors republicans, si no condamnau sa setmana tràgica. Pero ¿com l'heu de condanar si sa vostra poca alatxa vos ha arribats a donar-li's nom de *gloriosa*? Si, axo son ses vostres *glories*: robos, incendis, morts, profanació de cadávers! ¡glories de serra Morena! No'n teniu d'altres. ¡Bon profit vos fassen!

V

Iniquitat i indignitat

Una cosa i altra ha seguit fent *La Tarde* respecte de ses Oposicions de canonge que hi hagué a la Seu de dia.

PUNTOS DE SUSCRIPCION

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol, Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plassa del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'enquadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brosca, —Llibreria d'Alomar y Fontdevila Brosca.

4 fins dia 18 d'agost. Com [no] ha lograt interesar el públic, com el públic ha deixada *La Tarde* a's mig de s'indiferència més aclaperadora, sa campanya de iniquitat que comensà, ha fet a quetxa. Pretén tal paperot qu'ell des diferents actes de dites Oposicions en parlà «segons es seu lleal sobre i entendre»: lo qual es mentida. Lo que va fer *La Tarde* contra certs opositors, ni fosc «lleal» ni just, ni decent, anant a suposar que hu havien fet malament, allà on es públic entés ha reconegut que hu havien fet de primera, pero de primera. I du la *La Tarde* sa seu poca alatxa fins a s'estrem de estampar una gran mentida, una gran infamia: de asegurar que «es judici des Tribunal» d'Oposicions «no sufri cap modificació desde abans de comensar ses oposicions fins a la fi de ses metexes». ¿Com sap axo *La Tarde*? ¿Per que hu diu sense, sebrehu? ¿Hi es anat cap des qui componien es Tribunal, a confiarli lo qu'aquest havia fet o deixat de fer? ¿Com sap *La Tarde* lo que pensaren, es qui componien es Tribunal, de cada un d'ets opositors abans de comensar ses Oposicions i mentres se anaren fent i després de fetes? Es evident que cap des jutges li ará a dir res de tot axo. I no obstant, es paperot *La Tarde* té s'atrevidament d'assegurar quin era's judici des Tribunal abans i després de dites oposicions. I aquí está s'iniquitat i s'indignitat des paperot *La Tarde*.—Diu que no concedeix a LA AURPRA prou autoritat per concedir o negar titols de suficiencia» a negú «per jutjar uns exercicis d'oposició». Tenga o no tenga LA AURORA tal «autoritat», lo cert es que un diari noticier no es qui per anar a jutjar els actes d'unes oposicions de teologia i filosofia escolástica i en llatí. Si qualche teolec bax de la seu firma fos sortit a jutjar tals actes, noblement, serenament, raonant i fundant els seus judicis, prou mos ne seriem guardats de dirli lo que li diguérem a *La Tarde*. LA AURORA, perque's respecta a si metixa, ha fet lo que feren tots ets altres periodics de Mallorca, que, si donaren conte d'ets actes deses Oposicions, no anaren a calificarlos en perjudici de determinats opositors. Negú més que *La Tarde* va cometre tal iniquitat. Passant dia 21 més envant per tan mal camí, pretengué tirar contra tota justicia s'estigma infamant de *prevaricació* demuntes dignissim Tribunal que salley designà. Si, contra tota justicia, contra tota veritat, assegura es paperot *La Tarde* que «consta» que «sa cosa» estava ja «jutjada i resolta» abans de ferse «ets exercicis» de ses oposicions. ¿Aont «consta» res d'axo, grans mentiders de *La Tarde*? ¿Tal volta sabeu voltros quin es estat es judici des Tribunal sobre dites oposicions? I si na'l sabeu, si ignorau quin es estat es judici des Tribunal, ¿com vos bassta sa cara per anarlo a calificar de prevaricador, grans mentiders, grans caps-verjos?

VI

En J. Moya ment a la descosida.

Se veu que l'homo está més cremat qu'una espardenya pe' ses grans pe-

llisses que no mos aturam may d'assetjarli, i se'n venja amollant mentides a forfollons contra l'Esglesia i ses persones esglésiastiques. Ja recordareu que dia 2 d'abril d'antany va dir que «Espanya gastava en culte i clero 674.485.500 pesetes» cada any. Noltros ab sa *Gaceta de Madrid* de 29 de desembre de 1908, que consigna's «Presuposts de s'Estat» vients, li provárem dia 9 d'abril següent que an es Presupost de «Gracia i Justicia» no figuren consignades per Culte i Clero més que 41 milions 236.464'91 pesetes; pero que, ab sos desconts que s'Estat fa, només venia a entregar reyalment a l'Esglesia uns «trenta tres milions». L'homo com se va veure agafat de tant mala manera, sortí dient que dins es Presupost d'ets altres Ministeris e-hi figuraven més milions que dins es «Presupost de Gracia i Justicia». Noltros ab sa metixa *Gaceta de Madrid* li demostrarem que dins es «Presupost» de tots ets altres Ministeris («Estat», Guerra i Marina) no figuraven consignades per Culte i Clero més que 1.596.606'50 pesetes. ¿Que contestá an axo? Res. Lo que va fer dia 2 de juriol següent, seguir entaferrant mentides i més mentides sobre ses obres de la Mare de Deu de «La Almudena» de Madrid, es «Tribunal de la Rota», sa «Casa de Santa Teresa», s'«Ofrena a St. Jaume de Compostela» i s'«Obra Pia de Jerusalem». Dia 9 des metex li tapárem sa boca posant de manifest sa partida de mentides que sobre aqueys punts havia dites. Com se suposa, En J. Moya no replicá. I ara, passat més d'un any, torna posar un enfilay de mentides sobre «lo que gasta Espanya en Culte i Clero»; i té sa poca alatxa de dir que la *Gaceta de Madrid* de 29 de desembre de 1908 posa 36.191.849'70 pesetes «per personal de Culte i Clero i religioses en clausura», essent axi que la *Gaceta* no posa per tals conceptes més que 30 milions 191.849'70». E-hu pot comprovar qualsevol anant a mirar tal *Gaceta*. De manera qu'En J. Moya ab una plomada hi afeg «sis milions!». I no sols axo, sino que sa subvenció que s'Estat dona de 100.000 pesetes per construir la «Mare de Deu de la Almudena» de Madrid, que's revolucionaris de 1868 tomaren, l'aumenta fins a un milió de pesetes. La *Gaceta* només consigna cent mil «pesetes», i En J. Moya diu que'n consigna deu vegades cent mil.—I, posat a mentir tan desenfreidament, diu que «es Clero Castrense de mar i terra costa dos milions justs». ¿Com? e-hu prova? En cap manera. ¿Aont se funda? En lloc. ¿Perque no cita sa font oficial aont consti res d'axo? Perque no es més qu'una falsedad, una invenció sua. Tot axo li provárem ab s'«Escalafó» des «Clero Castrense» i des «Clero de Marina», fent veure que's «Castrense» no consta més que «636.711 pesetes», i es de «Marina, 163.371 pesetes. De manera que, entre's «Castrense» i es de «Marina» no costen més que «838.622'50 pesetes». ¡I En J. Moya hi posa dos millions justs!—Ara bé, d'un homo que ment d'aquesta manera tan desenfreida ¿quin cas se'n ha de fer? ¿Qui

será's beneyt que se'n vaja a creure'l de cap paraula que diga?—Una partida més de mentides posa a continuació, de «menor quantia», que no tenim espai per posarleshi de manifest. Per provarli qu'es un mentider i un poca alatxa, ja n'hi ha prou ab lo que hem dit.

VII

Infamies i gargays

En J. Moya s'ha passat tot un any rebent cada setmana *cireres, nesples, serves, cebegols* i demés carroportal d'En Revenjoli. Ell fingia que no no'n feya cas, que mos despreciava; pero se veu que'l ferien ben endins i ben endins es nostros cops. I a la fi es bony de tretze mesos de ventim, ha acabat per esclatar dia 12 d'Agost publicant un articlexo, tayant claus, fent sabonereta contra En Revenjoli i Mn. Alcover, defiantmos a discutir ab ell. I com dia 19 li diguérem que, si tan discutidor estava, que comensás a contestar an es centenars de coses que durant tretze mesos li hem dites, sense que n'haja contestada cap, i que no mos dona la gana de firmar ab so nostro nom i llinatje, pero qu'estam promtes sempre a respondre de tot quant escrivim, i que negú may ha deixat de trobar sa persona que firma *Revenjoli*, si l'ha volguda trobar;—perque dia 19 li diguérem tot axó, dissapte mos diu que «mentim desearadament», que's quiescriu LA AURORA, es una «bestia» «que vomita animalades», «mentides», «infamies», «calumnies», qu'es un «animal» que «no conex sa vergonya», qu'es un «covart», un «bicho», un «porc», un «uase».—Aquex vocabulari usa es qui mil vegades ha dit que no poria discutir ab noltros perque parlàvem grosser. ¿Quant li hem dit noltros res consemblant? Li hem dit si mentider i calumniador, pero provantli primer ses seues mentides i calumnies. En camvi ell no se'n cuya gens de provar que noltros meresquem aquell roig d'infamies que mos etziba.—¿An-e qui diu En J. Moya axó de «bestia», «animal», «porc» i «case»? ¿De qui es que diu que «no conex sa vergonya»? Se'n guarda prou d'aplicar totaxó an es nom illinatje de sa persona que's firma *Revenjoli*. E-hu aplica an «es qui escriu LA AURORA». Axi fa bon insultar i parlar fort, axi hu fan es.... valents. Endavant.—I té s'atrevidament En J. Moya de dir que no li hem donada s'explicació d'unes definicions de *Llibertat Igualtat i Fraternitat* «que canallescamen posavem en boca d'un republicà». Axó sí que hu es una mentidassa. ¿Quant ni aont En Revenjoli ha fet res d'axó? Veyam que mos confongui En J. Moya citant el nombre de LA AURORA aont En Revenjoli fés res d'axó!—I té després sa poca alatxa d'anarse'n a dir qu'espera que li espliquem lo de sa casa que hi sortia por, essent axi que va esser es paperot d'En J. Moya que dia 18 de juny de 1910 va haver d'explicarlo que s'era permès insinuar contra Mn. Alcover i es seus germans referent a s'infame calumnia que qualche canalla havia fet correr contra ells; va haver de dir es paperot d'En J. Moya que may era estada sa seu

intenció eulpar en cap manera Mn. Alcover ni es seus germans d'aquella por. Que s'atansi En J. Moya a sostenerla an aquella columnia, i veurà lo que li succeirà.—De manera qu'es una solemne mentida lo que assegura En J. Moya que noltros hajem dexades de contestarli tantes de coses. No n'hi hem deixada cap que valgués la pena.

VIII

Esplosió d'odis africans contra En Revenjoli

Se veu qu'En J. Moya i los seus fan flamada contra noltros, i corren perill d'esclatar de rabia.—Diumenge arribaren ab so tren de les quatre i tres quarts tres lerrouxistes caporals de Barcelona i dos confrares de Ciutat. Anà a rebrels a s'estació una gentada tan grossa, que, si no arribaven a vint personnes, sempre n'hi devia haver una quinzena, segons asseguren amics nostros que hi eren, i no son gens mentiders. Sembla que sols anaren a donar maneta an ets arribats En J. Moya i uns quants més, no gayre; i ide d'allà ab tan gros companyament figurantli D. Sebastià Perelló fins a sa Bassa an es costat d'En Llopis, catedràtic de s'Intitut.—A sa Bassa, que, segons costum, era plena de gent, com e-hi arribaren es cinc accompanyats i sa quinzena d'accompanyants a negú li entrá curiositat de sobre qu'era aquell escabotell d'elets; negú s'hi arrambá ni 's bategá, ni fins i tot es qui seyen a ses taules des cafés de baix des cassino repùblicà. Aquest era buyt, pero an es balcó hi havia abaunes lletres grosses es noms d'ets ors pòrs. Pujen accompanyats i accompanyants an es seu cassino, tot solets; i vinent que negú més qu'ells acudia, des cap d'uns deu minuts tornaren devallar. Fong qu'un bergantell, sogueu d'En J. Moya, digué:—¡S'ha d'anar a avisar!—E-hi ha que tenir en compte que s'in-Justicia es dia abans havia fet avinent que diumenge vendrien aquells tres caporals de Barcelona, si bé no sabia ab quin tren. Pero, no essent venguts es matí, per forsa havien de venir es cap-vespre. De manera que's republicans de Manacor, al manco es lerrouxistes, e-hi sabien qu'aquells subjectes havien de venir. De manera que si no'n comparegueren pus a s'estació i an es cassino, es que no n'hi ha pus de lerrouxistes a Manacor; o si n'hi ha, deuen dur xética i no devien gosar anar p'és mig per que 's vent no'ls-e se'n dugués.—Sembla qu'En J. Moya, mentres aquell bergantell i altres eren a avisar, se'n menà ets oradors a fer una volta pe'sa festa de carrer que hi havia de St. Roc a sa Vila-nova. ¡En deuen esser devots de St. Roc, advocat contra sa pesta, aquells caporals lerrouxistes! Per tenir bo ab aquell sant, e-hi degueren anar.—Com se varen esser estirats una mica 's galindons pe'sa festa, se'n tornen an es cassino, ja fosca negra, i comensen s'aplec, declarantlo, ubert En J. Moya; i aquella vintena, contanthi ets oradors, juntantes de manbiletes may! i crits de ¡bien! ¡bien! Ab so rebumbori qu'armaven ab axò, sa gent qu'eren pe'sa Bassa se giraven

an es cassino republicà, i n'hi havia que hi pujaven a veure qu'era allò. I n'hi pujaven de tot color, fins i tot socialistes, qu'avuy per avuy son es més contraris des lerrouxistes. Es socialistes sembla que buydaven aviat per por de no esserhi demés per quant ets oradors les acanyissaven fort.

I ¿que varen dir ets oradors? Un amic que hi era, mos diu qu'un ciutadà, que no era En Llopis (no'l va conèixer), pegà tot d'una una enfuya an En Revenjoli. Axò era bo de fer perque En Revenjoli devia esser més de deu hores lluny. I va dir s'orador que fa devuyt anys que'l conex, i que l'va veure «ple de grans». Ab sa manera de dirho com que volgués significar qu'era un mal vergonyós, i hu digué riguent s'orador.—Si aquex orador volgué dir o digué qu'En Revenjoli haja tengut may cap mal vergonyós, ment tan alt com es. Tal manera de calumniar es exclusiva des canalles. Que diga aquex «orador» es nom i llinatje de sa persona que va veure plena de tal mal! i mos veurem ses caretes si diu qu'èrem noltros.—Passá més evant aquex orador, dient: «Lo primer es necessari (an En Revenjoli) llevarlo des mig, fins i tot duyentlo a s'ergolla».—Sens dupte aquex orador es inimic de sa «pena de mort»; pero no obstant «condamnà a mort». En Revenjoli, Ara veurem qui serà's carro que s'acostará a «llevarnos des mig» ni a «durmos a s'argolla». Ja sabem que's paper que's escau més an es lerrouxistes, es es de botxins, quantes víctimes s'arrufen, tremplant com una fuya de poll. Si les planten cara, ja es altra cosa.

Ets altres oradors sembla que, poc sà poc llà, vengueren a dir lo mete' l S'amollaren contra l'Església i es cappells, dient que de ses esglésies en farien «escoles-layques»; que hi ha qu'anar a sa Revolució, encara que sia a tirs; que ja no ha d'esser anant a ses urnes, sino a la bayoneta (I sa «pena de mort»? ¿o no «maten» es vostros «tirs» ni ses vostres «bayonetes», Srs. lerrouxistes?). També digueren «que no farán res, si no lleven En Revenjoli des mig, perque ell tot sol du tota sa gent embaucada». També digueren que's fa precis llevar des mig En Maura «perque ajuda an es clericalisme», i En Canalejas «perque'ls ha enganats». «Si mos haguesen aydats a noltros catalans ab lo de sa «setmana tràgica», digueren ets oradors, tot seria ja de sa República.» I acabaven per dir que seguissen es manacors ses ensenyances d'En J. Moya, si's volien fer ben envant (... cap a l'Infern). Tots ets oradors, per demostrar es graus de «catalanitat» que feyen, com-e bons lerrouxistes, sermonaren en foraster. Com se suposa, retregueren molt sa mort d'En Ferrer, caporal de lladres, incendiari i assassins, i posaren dalt es nulguls En Leroux, que dia 1 de setembre de 1906 passá an es seus aquexes ordes: «Robau, calau foc, matau.»

En tot es temps des discursos no passaren may, segons aquell amic nostre, de cinquanta personnes es qui escoltaven, entre lerrouxistes i curiosos. ¿No es ver que ja era un públic gros? Ja hi degueren romandre satis-

fets aquells caporals de Barcelona devant tal gentada!

A la fi En J. Moya demanà si negú pus volia parlar o contestar. Negú badà boca, i sa vintena de «mansbellers» obligats rompen ab mansbelltes, cuydant estellarse. En J. Moya acaba ab aquesta:—Negú contesta? Idò !«visca la República! I tothom e-hu dona a ses cames, de redons i assaciats que n'estaven.

Se veu qu'aquells caporals de Barcelona no s'hi enllipoliren gayre devers Manacor. Lo qu'es cert que hi feren poques pusses ferm. El dilluns hora baxa li coparen cap a Ciutat, i un amic nostre qu'era a s'Estació, mos conta que va veure que compraren es diari «Correo de Mallorca», i tot lletgint es telegrames que duya, contraris an es lerrouxistes, un des catalans mastegá aquex diari, i s'esclamà:—«Senyores, ahora quemaremos al Vicario General por niño, por tonto.» Dit hi fet, encén aquell paper, i ets altres, nouo deu, tot en gros, feyen unes bones riayes! i mansbelletes!

De manera que, ja que no tenen reguynols per cremarlo en persona an es Vicari General ni fins per contestarli, s'assaciaren d'ell cremantlo abimage. Si axò hu haguéssem fet es clericals, serien estats de sentir aqueys lerrouxistes tractantmos d'inquisitorials. L'inquisició des criminals que fogien, si resultaven condemnats, en feya fer una estatua, i la duyen a s'«aute de fe», i després la cremaven. De manera que aqueys lerrouxistes, que no's treuen més que llamps i pestes contra l'inquisició, feren contra's Vicari General lo que feya l'inquisició contro's criminals pròfols, ab sa diferència que l'inquisició només e-hu feya ab sos criminals i llavò ab s'autoritat que tenia del Papa i del Rey, i es lerrouxistes e-hu feien sense cap autoritat, en no esser sa d'En Barrufet, i hu feren contra una persona que no sabem qu'haja comès cap crim, si no es no esser devot des lerrouxistes; i tal crim no figura a cap còdic de cap poble civilisat; si acás no figura més que an es còdic des seuatges i barbatxos d'En Leroux, dictat p'és metex «Banyeta verda».—Feta una valentia tan grossa, pujaren an es tren aquells caporals lerrouxistes, i cap a Ciutat falta gent!—Bon vent! i, si han de tornar, i que tornin girats com ets odres!

IX

Per voltros, sineuers!

Altra volta mos consideram an es cas de dirvos qualche cosa jo bons si-neuers! que no vos arribau a entendre, i que, com més va, sembla que anau més a la biorxa. Mos referim an es dos partits que's dividexen Sineu: es fogoneus (partit de Ca'n Font) i es pelloso (que no volen Ca'n Font). Ja n'haguérem de parlar dia 4, 11 i 18 de febrer d'enguany perque n'hi havia que mesclaven cols ab caragols, i de ses barayes locals en sortia nafrada sa dignitat i honorabilitat del Rt. Sr. Econòm i des Pares Missioners de Lluch, que hi acabaven de predicar una Missió. De llavò ensa es dos partits no han parat de donarles-se, tirant la culpa uns an ets altres de tals barayes i desconcordançies, que motivaren se reaparició de's periòdic *Sinium*, «pellós» i s'aparició d'un altre, *Sa Defensa*, «fogoneu», que no fan més que gatinyar-se i donar-se ventim. No hem tenguda lleguda desgraciadament per fixarmos en tot quant diuen un i altre, i per lo metex no porem formar un judici complet, integral de totes ses incidències de tals lluytes i barayes. En lo que si mos som fixats, es en lo qu'un i altre periòdic han dit sobre sa conducta des Cap de l'Església de Sineu (Rt. Sr. Econòm) ab

aquells partits, i sa de dits partits ab so Cap de l'Església. I d'axò, esclusivament d'axò mos consideram an es cas de parlar, donat es caràcter de LA AURORA, que té per objecte sa defensa de l'Església i de ses persones i coses esglésiastiques, sia el qui sia que les atac.—*Sa Defensa*, per demostrar que's partit fogoneu es tan catòlic com es pellós, dia 29 de juriol tengué's mal gust i es poc acert d'anarhi a mesclar el Rt. Sr. Econòm, que no hi tenia res que veure; i no sols li mesclà, sino que li feu una partida de càrrecs que no sabé fonementar, atribuintli «obstinades pretensions» contra sa dignitat i autoritat del Sr. Bal-le en materia de *captes d'obreries i confraries*, atribuintli ganades de «pegar una galtada a s'Ajuntament» i de capificar «es partit fogoneu» per «donar entrada i afalagar es partit de sa pell», atribuintli sa «voluntat» de «dividir l'Església» «declarantla partidaria», acusantlo de greument desatent ab el Sr. Balle i el Sr. Jutje Municipal, acusantlo d'aver desayrat dit Sr. Jutje, no sols com-e particular, sino com Autoritat.-Sortí *Sinium* dia 6 d'agost com un pinyol de cirella, demostrant quetot axò contra'l Rt. Sr. Econòm no eren més que raons foradades, que no n'hi havia cap de ver d'aquells càrrecs contra'l Rt. Sr. Econòm.—*Sa Defensa* dia 12 d'agost se torna amollar contra'l Rt. Sr. Econòm, suposant que no havia estat an seu lloc perque, tot d'una de haver sentida remor de que'l Sr. Bal-le volia que, per sortir ses obreries i confraries a captar per la vila, li demanassen permís,—el Sr. Econòm no'n demanà fins des cap de mesos. En canvi, troba *Sa Defensa* que's Bal-le estava completament an es seu lloc exigint a l'Església aquell permís per captar. Ab axò *Sa Defensa* perdé es corbam, tractant el Rt. Sr. Econòm com si fos es derrer inflador des *mataro*, es derrer mata-rates, anomenantlo ròneganet *En Soler*, suposant que, en lloc de «dexar-se tayar un pam de capa de tothom», es ell que «la taya an ets altres i an es qui no son de la seu», i acaba per dirne: «Sabeu quina pell tan prima que té!»—Dia 13 d'agost torna caure el *Sinium* demunt *Sa Defensa*, dexantla aclocada i fora de combat respecte des càrrecs contra'l Rt. Sr. Econòm.—Axò no obstant *Sa Defensa* dia 19 d'agost torna provar fortuna contra'l Rt. Sr. Econòm, anomenantlo despectivament «*En Soler*», donantli's titol de «cabecilla des partit nou», de sa pell o pellós, afirmant que dit Rt. Sr. Econòm, «segons també se diu de public, ha promés sa Secretaria» de s'Ajuntament «an En Minyó», un senyor de Sineu; i segui embuyant fil contra'l Rt. Sr. Econòm, i jhala *En Soler* per aquí! *En Soler* per allà! anomenantlo axi cinc vegades dins vint i una retxa, donant per acabada sa polèmica, que may *Sa Defensa* havia d'haver promoguda; si practicament volien demostrar-se bons catòlics es qui escriuen tal paper.

«*Sa Defensa*» ha fetes mil prot-sites de catolicisme i amor a l'Església dins es seus articles. Hem de creure que li surten des cor; pero sa passió política li tapa sa vista i li torba l'enteniment, fins a posar en contradicció ses seues obres, es seus articles, ab aquelles protestes. Srs. de «*Sa Defensa*», es catolicisme i s'amor a l'Església sa demostra no de boca només, sino ab ses obres. Ara bé, ses vostres obres, es vestros articles, mos sab greu havervosho de dir perque gens d'odi vos tenim, resulten un enfilat d'ofenses, injuries i infamies contra's Cap de l'Església de Sineu. Si, senyor meus, per més que fassee i desfassee, per més voltes que hi doneu, aqueix que voltros anomenau «*En Soler*» es un «Ministre de Deu», un «sacerdot segons l'Orde de Melchisedech», que'l Rdm. Sr. Bisbe de

Mallorca, Sucessor dels Apostols, «posat p'el metex Esperit Sant per retgir l'Església de Deu», envià i mantén a Sineu per cuydar i conduir es feels d'aquex parroquai cap al cel, per esser es Cap d'aquex parroquia, per esser es Pare espiritual de tota aquex bona gent de Sineu. Si, Senyors de «*Sa Defensa*», el Reverent Sr. Econom, mentres el Rdm. Senyor Bisbe no'l llevi o no's muyra, es i serà es Cap de l'Església de Sineu, es vostro Pare, es vostro Messie, es vostro Pastor, es vostro Guia cap al cel; i per lo mateix, voltros sou en lo espiritual, naturalment, dexables seus, eueyes seues, súbdits seus, fiys seus. Axo sou si vos teniu per catòlics, com noltros vos hi temim. Si, sou dexables seus, eueyes seues, súbdits seus, fiys seus, per més tot que vos venga. Ara bé, ¿quin paper més trist i més desayrat no ha d'esser es vostro alsantvos contra's vostre Mestre, contra's vostre Pastor, contra's vostre Pare en lo espiritual? ¿Quin paper més tristissim, més desayradíssim no ha d'esser es vostro insultant, posant com un pedàs brut, galtertant, potetjant es vostre Mestre, es vostre Pastor, es vostre Pare? ¿Com e-hu heu oblidat que's fiys no tenen raó may contra son pare, volem dir, per alsar es bras contra son pare, per insultarlo, per treureli ses braguetes, per ferne ne tres dies? I aquexa jo senyors de «*Sa Defensa*! es estada sa vostra greuissima equivocació, es vostre pecat. Si, e-hi ha que regonèixer que sou estats desgraciadissims ab so anar a promoure aquex polèmica! ¿Com estiguéreu tant dexats de la mà de Deu, que no vareu veure que era una barbaritat voler demostrar que's «partit fogoneu» era tan catòlic com «es partit de sa pell», anant a insultar i galterjar el Rt. Sr. Econòm? No era aquest es camí per arribar a sa demostració des catolicisme des «fogoneus». Si, senyors de «*Sa Defensa*», l'errareu de cap peus. Tan poc destres fóreu voltros anant a atacar el Rt. Sr. Econòm, com destres desxonidis foren es des «*Sinium*» sortint a defensarlo.

No, senyors de «*Sa Defensa*», no sou qui voltros per anar a donar lligas públicament an el Rt. Sr. Econòm de govern ni de maneig de la Parroquia. ¿Qui vos ha fets a voltros mestres ni jutjes des Cap de l'Església? ¿O no hu sabeu qu'ell no té altre Superior, com tal Cap de l'Església de Sineu, més que'l Bisbe i la Curia Eclesiàstica ab tots ets altres Superiors. Jeràquics fins arribar an el Papa? Si voltros honradament crèyeu que'l Rt. Sr. Econòm de Sineu no's portava axi com calia, que no feya lo que convenia an es bé de l'Església,—lo qu'havieu d'haver fet voltros no era agafar sa ploma i despararli un enfilat d'articles verinosos i plens d'injuries i de mals-tersos, estampantlos en públic demunt es vostre periodic, sino acudir an es seus Superiors Jeràquics, el Rdm. Senyor Bisbe o la Curia Eclesiàstica, donantlos conte de tot, dexant en ses seues mans, es posarhi remey; i, si aqueix no n'hi posaven, acudir an el Papa. I una volta haver donat conte de tot an el Bisbe o an el Papa, voltros ja no tenieu dret a res pus; no tendrieu cap dret d'exigir del Bisbe que fés tal cosa o tal altra contra el Rt. Sr. Econòm, perque'l Sr. Bisbe no té obligació de donar conte des Govern de sa Diocesi més que an es seus Superiors Jeràquics i a Deu, no a cap des seus «diocesans», per empilat que sia. De manera, senyors de «*Sa Defensa*» qu'heu estats desgraciadissims, equivocadissims ab tot es vostre procedir contra'l Rt. Sr. Econòm; no heu fet més que pegar una trevelada derrera s'altra. Si, es des «*Sinium*» vos han jugats a la pilota,

Vos han donades set voltes; no vos sou sabuts defensar gota, entre altres motius poderosos, perque no tenieu raó. Es que hi fa mal discutir sense raó.

I ¿que'n direm de sa defensa que fereu de sa conducta del Sr. Bal-le en lo de ses multes an es captadors de ses obrerries? ¡Allá si que hi anau fuyts! jallá si que hi anau lluny d'osques! ¿Que, segons ses *Ordenanses Municipals* de Sineu, no's pot fer cap capta sense *permis* del Sr. Bal-le? Es ben ver; pero 's bon sentit d'ets altres Bal-les que fins ara hi havia haguts a Sineu, havia llevat lo que té d'injust, intrús i despòtic s'article de tals *Ordenanses* sobre *captes*. ¿Com? No aplicantlo a ses captes de l'Esglesia. Aquest article, aplicat a l'Esglesia, es *regalist*a de cap a peus, es atentatori a sa dignitat i a sa independència de l'Esglesia. Fa molts de sigles que s'Autoritat Civil cerca dominar i esclavissar l'Esglesia, ara ab una escusa, suara ab s'altra: axó es es *Regalisme*, que sols Deu sap es mal qu'ha fet. Aquexa tendència herètica i pagana de s'Autoritat Civil se va aczentuar horrorosament dins Espanya an es sigle XVIII baix des reys En Felip V, En Ferrán VI, En Carles III, En Carles IV, i llavó an es sigle XIX vengueren ses Corts de Cadiz i es sistema constitucional, que hu feren encara més brut i més escandalós. D'aquexa tendència herètica i pagana estan tocades casi totes ses *Ordenanses Municipals* de Mallorca perque les feren com dominaven, fins entre persones piadoses, pero curtes de vista i inconscients, aquelles idees regalistes de dominar i esclavissar l'Esglesia baix de s'Autoritat Civil, de fer l'Esglesia casi no res, com qualsevol altre societat humana, de fi secundari i subordinant an es fi i dins es cercol de s'Estat Civil, de s'Autoritat Civil. Sa questió p'es *regalistes*, p'es tocats d'aquestes idees, es agarrar l'Esglesia, fermarla ben fermada que no pogués donar passa ni alejar sensa «permis» de s'Autoritat Civil. Axo de ses «captes» n'es un eas. Es evident de tota evidència que l'Esglesia té 's dret, no subjecte ni «regulable» pe's s'Autoritat Civil, de demanar an es seus fys per sostener es seu culte, per porer fer ses funcions sagrades ab s'esplendor convenient. Tot lo més, s'Autoritat Civil, tant d'orde vol dur en ses coses, pot exigir an es Cap de l'Esglesia qui li fassa a sobre quines personnes son ses que tal Cap ha senyalades per anar a «captar» per l'Esglesia. Axo es evident que hu pot exigir s'Autoritat Civil, ab axó no's vexa ni s'escapsa sa dignitat ni s'independència de s'Autoritat de l'Esglesia. Pero el Senyor Bal-le de Sineu no's contenta ab axo, sino que exigi que l'Esglesia li demanás «permis» per captar. I aquexa va esser sa seu gran equivocació. ¿Que estava ell dins ses ditxoses *Ordenanses Municipals*? No es duptós; pero ses *Ordenanses Municipals* ab axo no estan dins s'«Ortodoxia, dinissa «bona doctrina» catòlica. No, un bal-le que pretén de bon catòlic, de devot de l'Esglesia, de bon fí de l'Esglesia, com e-hi pretenia es de Sineu, no pot invocar tals *Ordenanses*, no's pot fer fort demunt tals *Ordenanses*. Les poren invocar, s'hi poren fer forts es «regalistes», es «liberals», els inimics de s'independència de l'Esglesia, es qui volen l'Esglesia fermada i agarrada baix des peus de s'Autoritat Civil. ¿Era d'aquexes el Sr. Bal-le de Sineu? Si no hu era, e-hu parexia; i voltros, senyors de «Sa Defensa», si no hu sou, també hu parexeu, a pesar de totes ses vostres protestes de catolicisme fervent i d'amor i adhesió a l'Esglesia. Sa passió política, sense donarvosne conte segurament, vos ha duyts a tal extrem.

Com la cosa s'es allargada, i encara no vos hem ditt tot lo que teniem que dirvos, ho dexarem per dissapte qui vé, si Deu ho vol i som vius.

DE TOTES ERBES

Secció local

S'altra setmana, d'orde de s'Ajuntament, se va passar visita sanitaria per totes ses cases des poble, per por de ses mosques des colera. Molt ben fet!

Dissapte a s'arrabal des Barracó o Vila-nova e-hi hagué festa grossa de St. Roc. A s'església d'ets Germans se cantaren completes dissapte i es diumenge hi hagué ofici solemne, predicanthi Mn. J. Mascaró. Sa festa de carrer anà molt en rauje.

Resulta que no foren sols ses Monjes de la Caritat que s'oferten an el Sr. Bal-le de Manacor per servir per amor de Deu es coleràs, si venia's colera; s'hi oferten també ses Monjes Franciscanes. Molt ben fet!

Dia 19 d'agost se mori a Bones Ayres l'amo Antoni Soto, oncle de Mn. Andreu Mas, persona allà coneuguda i apreciada, sobre tot des mallorquins, que tocaven per allà, i sempre trobaven ab ell un amic i cobri geranivol. Al cel lo vejem! Amèn!

Ses vagues a Inglaterra

Ses que hi hagué a mitjan agost

Han preocupada l'Europa de bon de veres i sobre tot sa metixa Inglaterra. E-hi ha que confessar qu'han tenguda una importància fora mida, pero de mal aspecte. Comensà mesos enrera pe'sa vaga d'ets obrers de mar, que casi va fer fracassar ses festes de sa Coronació del Rey d'allà. Llavo vengué sa vaga d'ets obrers de s'industria de transports (docks, trànsit urbà, ferro-carrils i tranyies), que comensà a Glasgow, Birmingham, Hull i New-castle. Llavo ses «Unions obreres» de Lancashire i Escocia amassaren secundar dita vaga, i lo metex feren es descarragadors, de Liverpool. Es patrons contesten ab so «lock-out», qu'es allo de dir: «Voltros obrers no voleu fer feyna? Ido noltros no'n donam, i tancam ses fàbriques. Ab axo a Liverpool e-hi hagué 100.000 «vaguistes»; i succeeix lo que succeeix sempre ab ses vagues, que's vaguistes enveieren ses tendes de comedibles per omplir-se gavaig buyt, i enveieren també ets altres obrers que no volien fer vaga. Sa Policia resultà imponent per posar orde, i hagueren de sortir ses tropes; i allà hi hagué batudes i càrregues ferestes, i molts de ferits i morts, incendis, rebumboris i telabastax per llarc, com poques voltes s'era vist a Inglaterra. Es fort de tot axo va esser devers dia 19 d'agost...—I Liverpool quedà casi a les fosques es vespres, axo es, sense's llums públics; a Londres es trens anaven desguite rrats, fins es «Metropolità». A Birkenheadad sa tropa hagué d'envestir a la bayoneta. — Ets obrers des ferro-carrils son estats s'âma d'aquexes vagues colossals: an el nort i an es centre s'agrawà sa vaga d'una manera formidable. Arribà a haverhi docents mil carrilavres fent «vaga». Es gerriers de Statfordshire, forsats a haver d'anar a peu per amor de sa «vaga» des carrilavres, se cremaren fins a s'estrem qu'enveieren es vaguistes ab martells, ab pics, ab pals, fentne molts, dextantlos molt mal-ferits. — A Gales arribà a haverhi 200.000 «obrers» aturats per falta de combustible a ses fàbriques, causa sa ditxosa vaga.—A Liverpool una partida de dies e-hi hagué gran freatura de queviures; ni ab doblers en trobaven, i's pobres n'hi patiren de fam a les totes.—A Irlanda quedaren aturats tots es trens.—Tot axo va dur una vaga forsoa d'ets obrers de ses mines, perque, aturats es trens, no se'n porien dur es mineralstrets. Arribà a haverhi 200.000 miners aturats.

Cort aont cada un s'estim més anar. I a l'acte va triar es major, llavó's tercer, i es quart se quedà ab sa qu'ets altres havien dexada.

I es fiy major, En Pere, de d'allà cap a la cort que havia triada!

E-hi arriba, s'hi presenta, i me troba'l Rey assegut an es trono ab tots es senyors més grossos que l'enrevolta, ven, i demana per parlar.

— Parla, diu el Rey; pero parla bé!

— Tan bé com sebré diu En Pere. Idò ha de creure i pensar, senyor Rey, qu'he sabut que Vossa Reyal Majestat ha fetes unes *dictes* que's qui dins es termini de tres mesos li fassa sa *proesa* més grossa, sa casará ab sa fiya de Vossa Reyal Majestat.

— Si que dius ver! diu el Rey.

— Idò jo venia, diu En Pere, per veure si'n fas una de *proesa* que m valga sa fiya de Vossa Reyal Majestat.

— ¡Hala idól diu el Rey. Ja pots esser partit.

— Sa *proesa* que'm don ab coratje de fer, es fer sortir aquí un dinar de primera, tan bo com volgueu, per tota la Cort, per tots es soldats de Vossa Reyal Majestat, per tots es de la Ciutat i per totes quantes personnes es'tan bax des poder de Vossa Reyal Majestat!

— Qu'haurás fet un poc massa gros? diu el Rey.

— Ni gens! diu En Pere. Sobre tot, que compareguen tots, i hu veurem si farem tenir veres totes aquexes paraules meues!

— Que me'n direu? Ell el Rey fa cridar tota la Cort, tots es soldats, tota la Ciutat i tot es reynat; i no vos dic res si'n comparegueren de milenars de gent!

I tothom deya:

— ¡Vaja quin'escalada que se'n durá aquex gran bravetjador! ¡Ja hi quedrà malament! ¡Un pastanaga com es ell haver de treure un dinar de primera per tothom! ¡Veyam d'ont el se treurà s'alcatrás!

— Ja hi son tots? demana En Pere.

— Si que hi deuen esser! diu el Rey, i si no hi son, ja val.

— I que fa En Pere? Pega fregada, pero una fregada ben forta a s'*Anellet*, tot dientli:—*Anellet*, fé lo que, saps fer! ¡treu un dinar de primera, de primera per tots i cada un des qui estan a plegats assí, i que puguen menjar tots fins que s'ho toquin ab so dit!

I encara no hu va haver acabat de dir, com *cas!* cada un des qui badaven, qu'eren milenars de personnes, ja's veu devant una bona platada d'arròs engrogat, d'alló més saborós; i derrera s'arròs ¡venga una gran platada d'escaldums de vedella! i derrera ets escaldums de vedella, ¡venga un capó farcit per cap! i derrera 's capó farcit ¡venga una cuxa, o un espal-ló o mig costellam de porcella rostida! I allà tothom roega qui roega. Sa primaria li pegaven ab rabia tots, pero an es capó ja li pegaven ab calma, i a sa porcella rostida aquells barrams ja no'n volien pus; pero com era tan saborosa i feya tanta de menjera, no hi porien consentir d'haverla de deixar. Sobre tot, axí com pogueren, tots axí metex la s'arribaren a passar; pero tothom se posá a cridar;

— ¡Ja no n'hi cap pus! ¡ja no n'hi cap pus! ¡Si no esclatam, no serà res!

El Rey com veu axó, crida tota la Cort, i les diu:

— Al lots, me sembla qu'es una cosa clara qu'aquest homo ab aquex dinada qu'ha treta per tothom, es es qui ha gunydada s'acció. Cap n'hi ha hagut qu'haia ieta cap *proesa* que's puga comparar ab sa seu.

— Es axí, es axil s'esclama tota la Cort.

El Rey a l'acte crida En Pere, i ja li diu devant tota la Cort:

— Tots trobam que tu has guanyada s'acció; tu has fet a sa *proesa* més grossa. Tu t'has fet aua sa meua fiya. Ara metex thi presentaré; i compondrem quin dia vos casau.

El Rey se'n mena En Pere a sa fiya, qu'era un'al lotella d'uns devuyt anys, ben gayarda i garrida, i que an En Pere li agrada una cosa fora mida; i varen compondre de dins vuyt dies esser casats, perque tant un com s'altra en frissaven ferm.

(acabara) JORDI DES RECO